

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.218/2021/3.

A felperes:

felperes, felperes címe

A felperes képviselője:

Papp Gábor Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Sztanó Judit ügyvéd

Az alperes:

alperes, cég székhelye

Az alperes képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 27.P.23.714/2020/6.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a cég1 Zrt.-nek 38.100 forintot, valamint külön felhívásra a Magyar Államnak 36.000 forint meg nem fizetett illetéket.

[2] Határozatának indokolásában hivatkozott Magyarország Alaptörvényének IX. cikkére; a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdésére; a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 495. § (1) bekezdésére, 496. § (1) és (3) bekezdéseire; az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) és a 13/2014. (IV. 18.) és a 3217/2020. (VI. 19.) számú AB határozataira; valamint a Kúria PK 12. számú állásfoglalására.

[3] A bizonyíthatósági teszt alkalmazásával (BDT2012.2653.) megállapította, hogy a www.portál oldalon dátumán a „cikk címe” címmel megjelent cikkből helyreigazítani kért közlés – mely szerint a párt országgyűlési képviselő felperes is járt a bitcoinbányászattal összefüggésbe hozott személyl irodájában – tényállítás. Kifejtette, hogy a perben az alperest terhelte a kifogásolt állítás valósága bizonyításának kötelezettsége, aminek az alperes nem tett eleget. Erre tekintettel megállapította, hogy a sérelmezett tényállítás nem felel meg a valóságnak, ugyanakkor a kifogásolt közlés helyreigazításának ennek ellenére sincs helye.

[4] A sajtóközleményt a maga egészében vizsgálta, a kifogásolt közléseket, kifejezéseket valóságos tartalmuk szerint vette figyelembe és a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben értékelte, figyelemmel a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A helyreigazítást kérő személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot a helyreigazításra.

[5] Megállapította, hogy cikk döntő részben a ingatlan címe. szám alatti ingatlanok ügyével foglalkozott, a személylt érintő bitcoinbányászatra csak röviden tért ki, azaz kis terjedelemben foglalkozik azzal a témával, amelynek keretében a felperest érintő valótlan

tényállítás elhangzott. Az írás a párt önkormányzati képviselőt érintő bitcoinbányászati vádakkal foglalkozó kis részén belül is csak csekély mértékben, mellékes módon tartalmaz a felperes személyét érintő állításokat, míg a bitcoinbányászati ügygel összefüggésben a riportalan döntő részben véleményét fejtette ki. A nyilatkozattevő véleményét támasztotta alá azon tény állításával, hogy a bitcoinbányászattal összefüggésbe hozott önkormányzati képviselő irodájában több, a párt-hoz köthető politikus is járt, akik közül a vagyonkezelő vezetőjét és a felperest nevesítette is. A felperest érintő kifogásolt közlés – a szövegkörnyezetében elvégzett, tartalmi értékelés alapján – ténylegesen azt sugallta, hogy a képviselő irodájába járó felperesnek szükségképpen látnia kellett, hogy ott speciális számítógépek vannak, amelyből pedig fel kellett volna ismernie, hogy ott illegális bitcoinvadászat folyik.

[6] Rámutatott, hogy a felperes előadásából következően nem az a valótlan állítás sérti, hogy járt személy1 irodájában, hanem az, hogy a cikk egészének kontextusába helyezve ezen semleges állítás úgy láttatja őt – azt sugallja – mintha köze lenne a párttársához köthető bitcoinvadászathoz. Ebből következően önmagában annak állítása, hogy a felperes járt a bitcoinvadászattal összefüggésbe hozott önkormányzati képviselő szobájában, közömbös személyének megítélése szempontjából, így ezen közlés helyreigazításának annak ellenére nincs helye, hogy az alperes nem tudta bizonyítani ezen állítása valóságát.

[7] Kifejtette, hogy a kifogásolt állítás sugalmazó jellege nem felel meg a sajtó-helyreigazítást megalapozó valótlan tényközlés, illetve a való tény hamis színben való feltüntetése kritériumának. Ugyanis a sugalmazás alapvetően egyéni tudattartalom, egy vélemény, nem a jogszabály által megkívánt konkrét tény (BDT2014. 3192.).

[8] Rögzítette, miszerint alapvető jelentősége volt annak, hogy a felperes parlamenti képviselőként közszereplő, aki fokozott mértékben tűrni köteles a személyét érintő kritikus állításokat, melybe szűk körben beletartozik a valótlan tényállítások tűrésének kötelezettsége is, ha a híresztelő nem tudott a hamisságról és a foglalkozás által megkívánt körütekintést sem mulasztotta el.

[9] A személy3 politikussal készített riportot tartalmazó cikkben kifogásolt közlés helyreigazítását kizárja az is, hogy az politikai vita körében hangzott el és a politikus közszereplő felperesre vonatkozott. A politikai viták keretében elhangzott, politikus tevékenységére, programjára, közéleti hitelességére vonatkozó állítás főszabályként még akkor is véleménynyilvánításként értelmezendő, amennyiben formálisan, a bizonyíthatósági teszt alkalmazásával tényállításnak értékelhető. Ezért a kifogásolt és valótlan tényállításnak minősülő közlés helyreigazításának nem volt helye.

[10] A perköltségről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezett, figyelemmel a 32/2003. (VII. 22.) IM rendeletre, a le nem rótt illetékről pedig a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés és 15. § (3) bekezdés alapján határozott.

[11] Az elsőfokú bíróság határozatával szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatást és keresetének történő helyt adást, valamint a sajtótermékért szerkesztői felelősséget viselő jogi személy, az internetes hírportál kiadójának perköltség megfizetésére kötelezését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti az Smtv.12. § (1) és (2) bekezdését, a Pp. 495. § (1) és (2) bekezdését, a 496. § (1) bekezdését és a 499. § (1) bekezdését.

[12] Kifejtette, hogy tényállításnak minősül az a közlés, amely olyan konkrétumot tartalmaz, melynek valósága bizonyítás útján legalább részben igazolható, ellenőrizhető [13/2014. (IV. 18.) AB határozat [37] és [41] pontja, BDT.2012.653.]. A sérelmezett cikkben pedig személy³ akként fogalmazta meg az állítását, hogy az az olvasóban azt a benyomást kelti, mintha kétségtávol bizonyított tény lenne az, hogy nem is egyszer megfordult abban az irodában, ahol bitcoinbányász számítógép üzemelt.

[13] A nyilatkozó azért tartotta fontosnak megemlíteni, hogy járt az irodában, mert ezzel azt kívánta alátámasztani és az olvasók felé is azt sugallja, hogy tudott a bűncselekmény elkövetéséről, abban valamilyen módon érintett. A cikk egészét nézve a PK 13. számú állásfoglalás alapján ez a kérdés nem jelentéktelen, nem közömbös részlet személyének megítélése szempontjából, mert a cikk meg is indokolja, hogy az irodába belépőknek a magas energiafelhasználást érzékelniük kellett. A cselekmény jelentésének elmulasztásával pedig az ott járók súlyosan veszélyeztették a dolgozók, sőt az egész városrész lakosság egészségét és testi épségét. Ezen állítások pedig a személyének megítélésére nem közömbösek, függetlenül attól, hogy a cikk teljes terjedelméhez képest rövid kitéletről van szó.

[14] Hivatkozott a 3217/2020. (VI. 19.) és a 3107/2018. (IV. 9.) számú AB határozatokra, előadva, hogy a kijelentés elemeinek gondos mérlegelésével kell megállapítani, hogy a politikai vita keretében tett közlés a véleménynyilvánítás alkotmányos keretei közé illeszthető-e. Politikai közszereplő esetén sem várható el, hogy olyan valótlan közlést tartsa el, amely tényállításból kiindulva minden alap nélkül jogellenes cselekménnyel hozza teljesen feleslegesen és szükségtelenül összefüggésbe. Személye teljesen feleslegesen és szükségtelenül került megemlítésre.

[15] Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[16] A fellebbezés nem alapos.

[17] A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, ilyen körülményre egyébként a

fellebbező felperes sem hivatkozott. A másodfokú bíróság ezért a Pp. 383. § (1) bekezdésének megfelelően az ügy érdemében határozott és az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[18] A jogvitában alkalmazandó jogszabályi rendelkezéseket az elsőfokú bíróság részletesen ismertette, így azokra a másodfokú bíróság csupán visszautal.

[19] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és a határozatának indoklásában foglaltakkal is egyetért, ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 386. § (4) bekezdése szerint annak indokai alapján hagyta helyben. A fellebbezésre tekintettel az alábbiakra mutat rá.

[20] Az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdésében foglalt szólás- és sajtószabadság a demokratikus és alkotmányos politikai rendszerek egyik legfontosabb intézménye és egyben garanciális eszköze. A sajtó a véleménynyilvánításnak, a véleményformálásnak és a véleményalkotáshoz nélkülözhetetlen információszerzésnek is az eszköze. A sajtó legfontosabb alkotmányos küldetése a közügyek alakulásában lényeges körülmények bemutatása [19/2016. (X. 28.) AB határozat] és a demokratikus közvélemény kialakítása, valamint fenntartása [165/2011. (XII. 20.) AB határozat].

[21] Az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) a Bladet Tromsø és Steensas kontra Norvégia ügyben azt rögzítette elvi éllel, hogy a közérdekű információkat terjesztő sajtó tevékenységének akadályozására, a sajtó közvitában való részvételének gyengítésére csak a legszigorúbb vizsgálat alapján van lehetőség [EJEB, Bladet Tromsø és Steensas kontra Norvégia (21980/93), 1999. május 20.]. A Lingens v. Ausztria ügy óta (1986. július 8.) követett EJEB ítélezési gyakorlata szerint pedig az Emberi Jogok Európai Egyezményének 10. cikkében foglalt véleménynyilvánítás szabadsága kulcsfontosságú kommunikációs alapjog, amelynek révén a sajtó szerepe a szabad politikai vitákban elidegeníthetetlen része a demokratikus társadalomnak.

[22] A politikai viták egyik jellegzetessége, hogy a közélet szereplői egymás tevékenységét, teljesítményét és döntéseit bírálják, kritizálják. A politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme a közügyekben megfogalmazott ezen értékítéletekre, bírálatokra és ennek során tett tényállításokra is vonatkozik [7/2014. (III. 7.) AB határozat]. Az Alkotmánybíróság joggyakorlata alapján a közügyek vitájához kapcsolódó sajtóközlések különösen erős védelemben részesülnek; a közéleti szereplők személyiségének védelme is csak szűk körben korlátozhatja a szólás- és sajtószabadságot [7/2014. (III. 7.) és 13/2014. (IV. 18.) AB határozat]. Ugyanis a sajtónak kifejezett alkotmányos feladata, hogy a közhatalom gyakorlóit ellenőrizze, aminek elválaszthatatlan eleme a közügyek alakításában résztvevő személyek és intézmények tevékenységének bemutatása [34/2017. (XII. 11.) AB határozat].

[23] A fent írtakra tekintettel az volt megállapítható, hogy a sérelmezett sajtóközlés személy³ politikus közügyekben való megszólalása, közérdekű vitában kifejtett álláspontja volt. Az interjú nem meghatározó részében nyilatkozott egy önkormányzati tisztségviselő közfeladatának ellátása időszakában történt jogellenes cselekményéről és – a politikai pályáját korábban támogató – párttársának erről való, általa feltételezett tudomásszerzéséről.

[24] Ezt követően azt kellett vizsgálni, hogy az adott közlés értékítéletnek, vagy tényállításnak tekinthető-e. A bitcoinbányászattal érintett önkormányzati helyiségben történt tárgyalásoknak és a felperes ott történt megjelenéseinek állítása valótlan tényállítás volt, ahogy azt helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság is. Nem lehet a jogsértés elbírálásánál a használt kifejezéseket elszigetelten vizsgálni, ezért értékelni kell, hogy a közlemény a maga egészében és összefüggéseiben megfelel-e a valóságnak.

[25] A PK 12. számú állásfoglalás alapján ugyanis a lényegtelen tévedések nem értékelhetők a közlemény egyéb részeitől függetlenül, mert az a sajtó-helyreigazítás társadalmi rendeltetésével ellentétes eredményre vezetne. Az összefüggő közlési láncolat feldarabolása, az egyes összefüggés nélküli, láncszemenkénti vizsgálata, az egész beszámolóhoz képest lényegtelen részlet nem szolgálhat alapjául a sajtó-helyreigazításnak.

[26] A közvélemény tájékoztatása szempontjából a felperes „személy¹ irodájában történő megfordulásának” említése nem jelentős, a helyreigazítást kérő felperes személyének megítélése szempontjából pedig közömbös részlet. Az a társadalmilag kialakult közfelfogás és az általános vélekedés szerint sem minősül lényeges és helyreigazítás szükségességét igénylő pontatlanságnak önmagában, ahogy arra helytállóan utalt az elsőfokú bíróság is. Ugyanis a cikk lényegi következtetése e körben az, hogy a politikus szerint a párt képviselő párttársának – és az önkormányzati képviselőknek – észlelniük kellett volna ezen jogellenes bitcoinbányászatot, ami személy³ véleménye az alábbiak szerint.

[27] Okszerűen hivatkozott a felperes fellebbezésében arra, hogy teljes szöveggörnyezetében kell vizsgálni a sérelmezett kijelentést. Az elsőfokú bíróság a kontextusvizsgálat alapján is helytálló következtetésre jutott, mert a közlés tágabb szövegösszefüggésében a felperes politikai tevékenységét érintő véleményalkotásnak, következtetésnek minősült. Az interjúban személy³ politikus kifejezetten azt a következtetést fogalmazta meg, hogy szerinte észlelni kellett a felperesnek és más párt politikusoknak is a jogellenes bitcoinbányászást, mert az pártfinanszírozást szolgált és nem magányos elkövető tette volt. E vonatkozásban részletesen kifejtette személy¹ pártbeli szerepét és feladatait, e körben utalva a felperesre is.

[28] A cikk teljes szöveggörnyezetét alapul véve a közvagyon jogellenesen felhasználó képviselő tevékenységével oksági összefüggésben azt a politikai álláspontot közvetíti az átlagolvasó felé, hogy a képviselő párttársának fel kellett volna ismernie, észlelnie kellett volna a jogellenes cselekményt és ennek hiánya vagyonvesztést eredményezett az

önkormányzat számára. A felperessel és a pártjával kapcsolatos politikai felelősséget felvető kritika és értéktétel azonban nem szolgálhat az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján sajtó-helyreigazítás alapjául.

[29] Az írás egy pártpolitikus közszereplő és önkormányzati képviselő jogellenes tevékenységéből és annak helyszínének valós tényeiből kiindulva bírálja – többek között – az elkövető párttársát, mentorát, amely politikai véleménynek minősülő cikkbeli kritikát a közszereplő felperesnek tűnie kellett; annak helyreigazítására nem volt törvényes lehetőség. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy az interjúban közölt újságírói vélemény sugalmazottsága alapján sajtó-helyreigazításra ugyancsak nem kerülhet sor.

[30] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles volt viselni a másodfokú eljárásban felmerült perköltséget. Azonban az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, perköltséget nem számított fel [Pp. 81. § (1) bekezdés] a másodfokú eljárásban, így erről a Fővárosi Ítéltáblának döntenie nem kellett.

[31] A személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján számított fellebbezési illeték megfizetésére a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. §-ában foglaltak szerint a másodfokú eljárásban pervesztes felperest kötelezte a Fővárosi Ítéltábla.

Budapest, 2021. április 15.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Virág Csaba s.k.
előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő